ОБЩИНА ДОЛНА БАНЯ

област Софийска, ул. Търговска 134
кмет - 07120 / 21-21
e-mail: obshtinadb@abv.bg, https://dolna-banya.egov.bg/

ОБЩИНА ДОЛНА БАНЯ
тел.: 07120/2121 факс: 07120/2120
Изх. № 08-08-5 / 15.01.2025 г.

У В Е Д О М Л Е Н И Е

От 15.01.2025г.

Общинска администрация- Долна баня уведомява гражданите на общината, че е изготвен проект на Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми енергийни източници и биогорива на Община Долна баня за период 2025г.-2027г..

Съгласно разпоредбите на чл. 26, ал.4 от Закона за нормативните актове, заинтересованите лица в 30-дневен срок от датата на публикуването на настоящия проект на програма, могат да правят възражения, предложения и становища по проекта.

Предложения и становища по изготвения проект на Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми енергийни източници и биогорива на Община Долна баня за период 2025г.-2027г. могат да бъдат депозирани в деловодството на Общинска администрация Долна баня, ул. Търговска № 134, първи етаж, както и на e-mail: obshtinadb@abv.bg.

Владимир
Кмет на О баня

ОБЩИНА ДОЛНА БАНЯ

област Софийска, ул. Търговска 134
кмет - 07120 / 21-21
e-mail: obshtinadb@abv.bg, https://dolna-banya.egov.bg/

ОБЩИНА ДОЛНА БАНЯ
Вх. № 08-08-51 15.01.2025 г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
ГРАД ДОЛНА БАНЯ

ДОКЛАДНА-ЗАПИСКА

от

Владимир Джамбазов- Кмет на Община Долна баня

ОТНОСНО: Приемане на Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми енергийни източници и биогорива на Община Долна баня за периода 2025г.-2027г.

Уважаема Госпожо Драганова,

Необходимостта от внасяне за разглеждане, обсъждане и гласуване от Общински съвет – Долна баня на настоящото предложение за приемане на Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми енергийни източници и биогорива на община Долна баня за периода 2025 г. – 2027 г., е обусловена от следните мотиви:

1. **Причини, които налагат приемането**

Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми енергийни източници и биогорива на Община Долна баня за периода 2025г. -2027г. е разработена съгласно разпоредбата на чл. 10 ал.1 и ал.2 от ЗЕВИ.

Краткосрочната програма за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива в съответствие с НПДЕВИ (Национална програма за действие за енергията от възобновяеми източници) включва оценка за наличния и прогнозния потенциал на местни ресурси за производство на енергия от възобновяем източник, както и следните мерки:

- мерки за използване на енергия от възобновяеми източници при изграждане или реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сгради - общинска собственост;

- мерки за използване на енергия от възобновяеми източници при външно изкуствено осветление на улици, площади, паркове, градини и други недвижими имоти - публична общинска собственост, както и при осъществяването на други общински дейности;
- мерки за насърчаване на производството и използването на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане, произведена от възобновяеми източници, както и такава, произведена от биомаса от отпадъци, генерирани на територията на общината;
- мерки за използване на биогорива и/или енергия от възобновяеми източници в общинския транспорт.

В Краткосрочната програма се съдържа анализ на възможностите за изграждане на енергийни обекти за производство на енергия от възобновяеми източници върху покривните и фасадните конструкции на сгради - общинска собственост, както и схеми за подпомагане на проекти за производство и потребление на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, включително индивидуални системи за използване на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, за производство и потребление на газ от възобновяеми източници, както и за производство и потребление на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта.

2. Цели, които се поставят

С приемането на Краткосрочната програма за насърчаване използването на енергия от ВЕИ и биогорива се цели подобряване качеството на живот на гражданите, чрез ефективното използване на иновативни ресурси, които водят до повишаване на енергийната ефективност на общината.

На следващо място, приемането на програмата цели справяне с глобални проблеми, а именно намаляване емисиите на парникови газове и замърсяване на въздуха, минимизиране на вредните въздействия върху околната среда, намаляване на големия дял енергия, употребявана в икономиката и устойчиво енергийно развитие.

Не на последно място, приемането и изпълнението на програмата цели намаляване на изразходваните средства за енергия, както за бита, така и за обществените сгради, промишлеността и др.

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба

За реализиране целите и мерките на програмата ще бъдат необходими финансови средства за изграждането на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници. Средствата за изпълнение на предложените дейности и мерки биха могли да бъдат средства от републиканския бюджет, общинския бюджет, от Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“, публично – частно партньорство и други източници на финансиране.

4. Очаквани резултати от прилагането, включително финансови, ако има такива

С прилагането на програмата се очаква да бъдат постигнати следните резултати:
- Намалени емисии на парникови газове;
- По – висока енергийна ефективност;
- Икономически растеж на общината;

- Намаляване на изразходваните средствата за електрическа енергия от гражданите на общината.
-

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

Доколкото енергийната политика на Европейския съюз цели да насърчава развитието на нови и възобновяеми форми на енергия, приемането и прилагането на Програма за насърчаване използването на енергия от ВЕИ и биогорива на местно ниво, е в съответствие и кореспондира с директивите на Европейската общност, регулиращи тази материя. Съгласно Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, държавите – членки на Европейския съюз са задължени да направят значителни подобрения по отношение на енергийната ефективност във всички сектори с цел по – лесно постигане на своите цели по отношение на енергията от възобновяеми източници. Програмата е в съответствие и не противоречи на Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент, както и на разпоредбата на чл. 194 от Договора за функциониране на Европейския съюз.

Спазвайки нормативната база, а именно изискванията на чл. 10, ал.1 и 2 от ЗЕВИ предлагам на Вашето внимание за разглеждане проект за Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми енергийни източници и биогорива на Община Долна баня за периода 2025г. -2027г.

В предвид на гореизложеното, на основание чл. 21, ал.1 , т. 12 от ЗМСМА, във връзка с чл.10, ал.1 и 2 от ЗЕВИ и на основание чл. 27, ал. 3 от ЗМСМА, предлагам на общински съвет Долна баня да вземе следния:

ПРОЕКТ НА РЕШЕНИЕ:

ПРИЕМА- Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми енергийни източници и биогорива на Община Долна баня за периода 2025г. -2027г., във вида, в който е предложена.

Приложение:

1. Проект на Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми енергийни източници и биогорива на Община Долна баня за периода 2025г. -2027г.

ВЛАДИМИР Д[illegible]ЗОВ
Кмет на Общ[illegible] баня
Изг. Ан. Тачева

Проект!

Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми енергийни източници и биогорива на Община Долна баня за период 2025г. - 2027г.

Списък на съкращенията

ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ВЕЦ	Водноелектрическа централа
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадни води
гр.	Град
ДГС	Държавно горско стопанство
дка	декар
ДКЕВР	Държавна комисия за енергийно и водно регулиране
ЕС	Европейски съюз
ЕСКО	Компания за енергийни услуги
ЕСМ	Мерки за енергийни спестявания
ЗЕЕ	Закон за енергийна ефективност
кв.км	Квадратни километри
КВт	Киловат
КВтч	Киловатчас
КЕП	Крайно енергийно потребление
м.	метри
МВтч	Мегаватчас
МСП	Малки и средни предприятия
НМ	Населени места
НСИ	Национален статистически институт
ОА	Общинска администрация
ПС	(Електрическа) Подстанция
ПЧП	Публично-частно партньорство
РЗП	Разгъната застроена площ
Ср.надм.в.	Средна надморска височина
т.н.е./г.	Тонове нефтен еквивалент на година
ха	хектар
хил. н. м3	Хиляди натурални кубически метри
MWh	MegaWatthour/ мегаватчас
kWh	KiloWatthour/ киловатчас
MW	MegaWatt/ мегават
MVA	MegavatAmpera / мегават ампера
kW	KiloWatt/ киловат

I. Цел на програмата

Документът е разработен в съответствие с Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници (НПДЕВИ), чл. 10, ал. 1 и ал. 2 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ).

Производството на енергия от възобновяеми енергийни източници и енергийна ефективност са в основата на Стратегията за устойчиво развитие на ЕС. Устойчивото развитие е фундаментална и всеобхватна цел на ЕС, насочена към непрекъснато подобряване на качеството на живот на настоящите и бъдещите поколения чрез ефективното използване на ресурси и не екологичния и социален иновационен потенциал на икономиката. За да изпълни поетите задължения към Европейската общност и според изискванията на Закона за енергийна ефективност всяка община е необходимо да изготви планове и програми за енергийна ефективност.

Краткосрочната програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми енергийни източници и биогорива на Община Долна баня за периода 2025г. – 2027г. е съобразена с европейската политическа рамка в сферата на енергийната ефективност, като решенията са насочени към конкретни проблеми на българската енергетика. Целта на програмата е да се подпомогне справянето с един мащабен проблем на локално ниво, като благодарение на синергичния ефект се подпомогне развитието на вътрешния енергиен пазар и достигането на дългосрочни количествени цели.

Основните цели на страната са:

- 20% намаляване на емисиите на парникови газове спрямо 1990 г.;
- 20% дял на ВЕИ в общия енергиен микс;
- 10% на енергия от възобновяеми източници в транспорта;
- Подобряване на енергийната ефективност с 20%.

Разработването на Дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми енергийни източници и биогорива на Община Долна баня е необходимо, за да се повиши енергийната ефективност на общината и за да се отчете напредъка и нуждата от допълнителни мерки и начини за справяне с глобалните проблеми: климатичните проблеми, повишаване на енергийната ефективност и намаляване на големия дял енергия, употребена в икономиката, ограничаване на енергийната зависимост на ЕС и икономически растеж.

Два от основните приоритети в Енергийната стратегия са тясно обвързани с електроенергията, произведена от възобновяеми източници. За целта трябва местните ресурси в община Долна баня да са максимално ефективно употребени. Всички видове местни неизчерпаеми ресурси са анализирани и разработени. Общината като активен участник в процеса има възможността да сподели добри практики с заинтересовани страни, като подкрепи инициативи за повишаване енергийната независимост.

В следствие изпълнението на програмата се очакват следните два основни резултата:

- Опазване на околната среда чрез намаляване на емисиите от парникови газове и замърсяването на въздуха.
- Финансов ефект: намаляване на изразходваните средства за енергия, както за бита, така и за обществените сгради, промишлеността и др.

II. Приложими нормативни актове

Република България като член на ЕС е ангажирана да постигне целите на всички държави от съюза, като предприеме действия за повишаване на енергоефективността и развитие на възобновяемите енергийни източници. Действащите нормативни документи, с които трябва да се съобрази Програмата на община Долна баня за насърчаване на използването на възобновяеми енергийни източници и биогорива са:

- Закон за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ);
- Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници (НПДЕВИ);
- Закон за енергетиката (ЗЕ) и подзаконовите актове за неговото прилагане;
- Закон за опазване на околната среда (ЗООС) и подзаконовите актове за неговото прилагане;
- Закон за устройство на територията (ЗУТ) и подзаконовите актове за неговото прилагане;
- Закон за чистотата на атмосферния въздух и подзаконовите актове за неговото прилагане;
- Закон за водите;
- Закон за рибарство и аквакултурите;
- Закон за почвите;
- Закон за опазване на земеделските земи;

- Закон за горите;
- Закон за биологичното разнообразие;
- Закон за собствеността и ползването на земеделски земи.
- Наредба № 16-1594 от 13.11.2013 г. за условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, издаване на сертификати за енергийни характеристики и категориите сертификати;
- Наредба №РД-16-1058 от 10 декември 2009г. за показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сградите;
- Наредба №РД-16-932 от 23 октомври 2009 г. за условията и реда за извършване на проверка за енергийна ефективност на водогрейните котли и на климатичните инсталации по чл. 27, ал. 1 и чл. 28, ал. 1 от Закона за енергийната ефективност и за създаване, поддържане и ползване на базата данни за тях;
- Наредба за методиките за определяне на националните индикативни цели, реда за разпределяне на тези цели като индивидуални цели за енергийни спестявания между лицата по чл. 10, ал.1 от Закона за енергийната ефективност, допустимите мерки по енергийна ефективност, методиките за оценяване и начините за потвърждаване на енергийните спестявания;
- Удостоверение за енергийни спестявания съгласно Заповед №14-44/18.02.2010г.;
- Заявление за издаване на удостоверение за енергийни спестявания съгласно Заповед №14-44/18.02.2010г.;
- Наредба №РД-16-347 от 2 април 2009г. за условията и реда за определяне размера и изплащане на планираните средства по договори с гарантиран резултат, водещи до енергийни спестявания в сгради - държавна и/или общинска собственост;
- Наредба №РД-16-301 от 20 март 2009г. за определяне на съдържанието, структурата, условията и реда за набиране и предоставяне на информация;
- Наредба №РД-16-346 от 2 април 2009г. за показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на промишлени системи, условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност на промишлени системи;
- Наредба №5 от 28 декември 2006г. за техническите паспорти на строежите;
- Наредба №РД-16-348 от 2 април 2009г. за обстоятелствата, подлежащи на вписване в регистъра на лицата, извършващи сертифициране на сгради и обследване за енергийна ефективност, реда за получаване на информация от регистъра, условията и реда за придобиване на квалификация и необходимите технически средства за извършване на дейностите по обследване и сертифициране.

III. ПРОФИЛ НА ОБЩИНАТА

3.1 Местоположение, релеф, климат и демографско развитие .

Община Долна баня е разположена в югоизточната част на Софийска област. На югоизток граничи с община Костенец , а на северозапад с община Самоков .От север община Долна баня е оградена от южните склонове на Ихтиманска Средна гора, на юг от Рилския масив, на запад е затворена от планинската връзка между Средногорие и Рила-Широка планина, Шумнатица и Севдибежица. Между тези планини е разположена Долнобанската котловина. Климата в общината е умерено континентален.

По Данни на ГРАО населението на Община Долна баня възлиза на 4 878 жители.

Територията на общината включваща в състава си населението на гр. Долна баня, която може да се определи като гъсто населена – 70,8 чов./кв.км, ако бъде разгледана в обсега на съседната й община Костенец – 48,4чов./кв.км, при 37,5 чов./кв.км гъстота на населението на Софийска област и се доближва до средните за страната стойности – 70,3 чов./ кв.км. Населението на общината е концентрирано главно в града, като новосъздаденото село Свети Спас предстои в бъдеще да се развие като туристическа дестинация.

Възрастовата структура на населението на общината показва неблагоприятни изменения – по-висок дял на възрастното население (средно за периода – 21,48%) и по-нисък относителен дял на младите контингенти (до 18 г.) – средна за периода – 20,72%. Според демографските класификации населението на община Долна баня може да се причисли към регресивен тип възрастова структура – начален стадий.

Общината се характеризира сред общините с нисък образователно-квалификационен и професионален потенциал на работната сила, оказваща силно отрицателно влияние върху темповете и насоките в бъдещото й социално-икономическо развитие.

3.2 Сграден фонд – съществуващи сгради на територията на общината по видове собственици:

3.2.1. Сгради на физически лица – 1580
3.2.2. Сгради на промишлени системи – 2
3.2.3. Сгради в сектора на услугите – 4
3.2.4 Общински сгради - 19

3.3 Промишлени предприятия

Промишлеността е представена основно от неголеми предприятия, свързани с хранително-вкусовия отрасъл, дърводобива, дървопреработването, производството на мебели и шивашки изделия. Разходите за улично осветление за 2019 г. са в размер на 30 хиляди KW/h.В промишлените предприятия на територията на общината не се използва енергия от възобновяеми източници.

3.4 Транспорт

Транспортната система на община Долна баня се формира от мрежата и съоръженията на шосейния транспорт. На територията на общината е развит само автомобилният транспорт. Община Долна баня е определена като малък транспортен център с местно значение от IV-та местна група. Обществен градски транспорт няма.

Не са налични таксиметрови фирми. Извънградския транспорт се осъществява от транспортни фирми от други градове – Костенец и Самоков;

Със служебни коли разполагат: Община Долна баня – 2 камиона и 6 коли, РПУ – Долна баня – 2, СОУ «Неофит Рилски» - 1 кола , ОДЗ «Юрий Гагарин» - 1 кола и ДДЛРГ « Константа Ляпчева» - 1 кола . Отделяните вредни емисии от гореизброените транспортни средства са минимални.

Община Долна баня отстои на равни разстояния от София и Пловдив, южно от магистралата София - Пловдив - Свиленград, което осигурява бърз и удобен транспорт и отстои на 8 км. от жп гара Костенец. През Долна баня минава пътят Пловдив-Дупница –Кулата /през Боровец-19 км. и Самоков/. По този път минава туристическият маршрут за Рилския манастир.

3.5. Домакинства

3.5.1. В община Долна баня са регистрирани 1860 домакинства.
3.5.2. Сграден фонд – 1605
3.5.3. Енергийно потребление – доставчик на електроенергия за бита е ЧЕЗ. Отоплението се осъществява с електроенергия и твърдо гориво.
3.5.4. Потребление на енергия от възобновяеми източници – все повече домакинства преминават към пелетни котли, като процентния дял, който заемат е в все по-голям.

3.6. Услуги

Основната дейност в сферата на услугите е в търговията, ресторантьорството, хотелиерството, комунални услуги.

Хотелиерството в общината се представя от :“Силвекс” - ООД /хотел/, “ЕТ Никол – Ивелина Джамбазова” / хотел-ресторант Никол/- в гр. Долна баня; Аква Парадайз ЕАД (къща за гости Европа) и “Ти Же”ООД /хотел-ресторант, бар-басейн“Природа”/ и база за отдих “Секвоя” на ДМТОСО – МВР в курорт Долна баня .
Ресторантьорски услуги предлагат: ресторант “Бистрица”, ресторант “Рила”. Кафе-аперативите и баровете са над 10. Магазините и павилионите за хранителни и промишлени стоки са над 60. В града има две бензиностанции и две газостанции.- "Сакса” ООД - бензиностанция и газстанция Круиз , ЕТ ”Верка Драганова” - бензиностанция и газстанция. ЕТ ”Петко Узунов”- шивашки цех готови облекла, конфекция, “Л и М Баден” ЕООД - дърводобив и дървопреработване. ЕТ “Методи Методиев – 2000” занимаваща се с търговия на дребно в сферата на строителството. Ферма „Щраусово забавление” – занимаваща се в сферата на атракционни занимания на посетители и производство на аксесоари от щрауси.

3.7 Селско стопанство

Структуроопределящи направления в развитието на общината са туризмът, селското стопанство и промишлеността. Промишлеността е представена основно от неголеми предприятия, свързани с хранително-вкусовия отрасъл, дърводобива, дървопреработването, производството на мебели и шивашки изделия. Важно място в тази посока заема ЕТ ”Ивена Комерс - Валентин Шотев”. Фирмата произвежда традиционни вина и високоалкохолни напитки. Над 100 са различните дружества, регистрирани по търговския закон, които на територията на общината имат различни сфери на дейност.

Със селско стопанство се занимана не малка част от населението на общината. Традиционно в Долна баня се отглеждат ягодови, малинови и други плодови насаждения, зърнени и етерично-маслени култури, зеленчуци, картофи.

В процентно отношение над половината от домакинствата обработват до 10дка. земя, предимно насочени към отглеждането на малини и ягоди. Това от своя страна е пряк показател за заемането на водещо място в отглеждането на тези култури в цяла Софийска област.

Потенциалът за развитие на различните видове туризъм е голям и амбицията на общината е да го превърне в индустрия и важен поминък за долнобанци.

3.8 Външна осветителна уредба

Електрифицирани са всички улици в общината..В последните години, улично осветление се подменя поетапно, като се монтират енергоспестяващи осветителни тела. В краткосрочен план изготвянето на финансов план за подмяната на цялото улично осветление с ново соларно осветление, ще е от полза на общината с цел свеждане до нулеви стойности на отделяните въглеродни емисии. Фасадно осветление има само по сградата на общинска администрация. Парковото осветление в град Долна баня е недостатъчно и неефективно, като и там е пряка необходимостта от инвестиции в осветителни тела, с цел безопасното преминаване на парковата територия от граждани.

III. Потенциал и възможности за използване на енергия от ВЕИ

1. Слънчева енергия

Град Долна баня, като част от област Софийска, има средногодишна слънчева радиация 1291 kWh/m^2 при хоризонтална повърхност и 1482 kWh/m^2 при вертикална. Този потенциал следва да се разработи максимално.

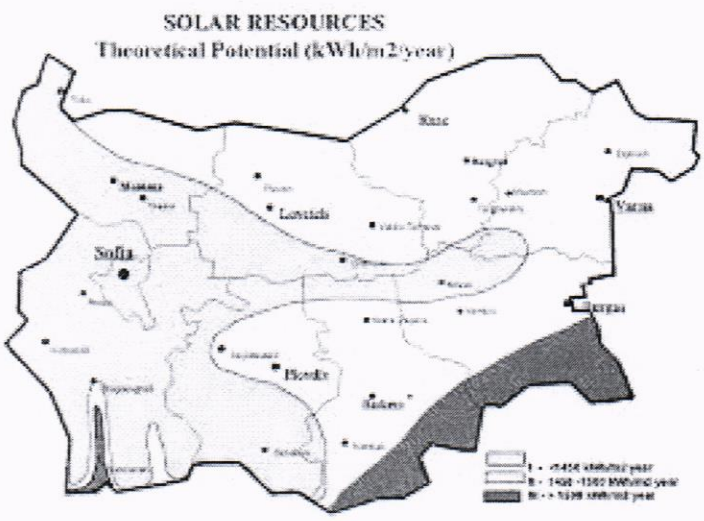

Теоретичен потенциал е дефиниран като количество слънчева енергия, който попада на един квадратен метър хоризонтална земна повърхност във времеви отрязък – една година. Като част от район едно на теоретичната карта за потенциала излиза, че годишно соларната енергия е под 1450 kWh/m^2 , което не е максималната възможност от 1700 kWh/m^2 за нашата страна, но в съчетание и с поземлените ресурси, е идеално за инвестиции в подобни проекти.

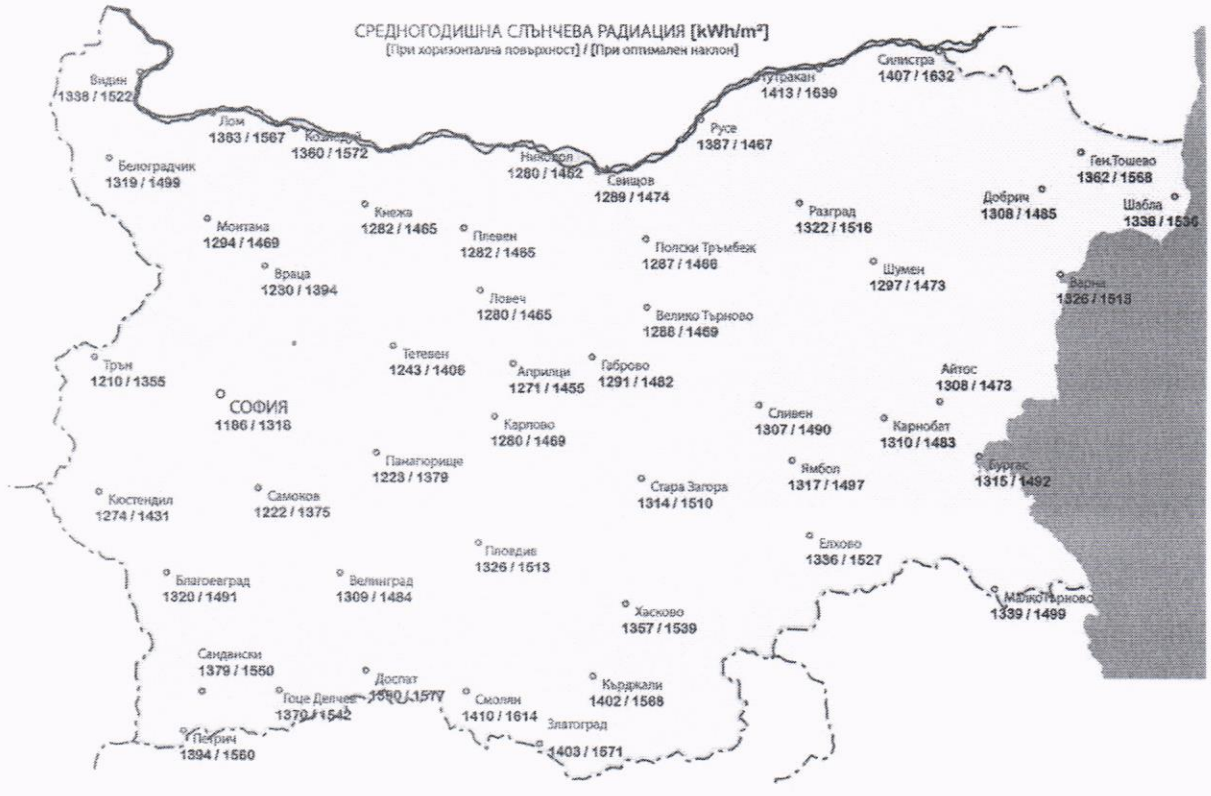

Районът попада в слънчева зона Югозападен регион, който заема 50% от територията на страната и 60% от населението. При него характерно е:

- Средна годишна продължителност на слънчевото греене:
  - За сезона 31.03. - 31.10. до 1750 h
  - За сезона 31.10. - 31.03. 400 – 500 h

Ресурс на слънчевата енергия – приблизително 4,25 kWh/m2/дневно.

Община Долна баня разполага с нескончаем ресурс от слънчева енергия, като след преобразуване тя може да бъде използвана като топлинна енергия или електроенергия като продукт на пазара за крайно енергийно потребление. При инсталирането на мощностите следва да се направи задълбочен анализ на конкретния терен, като това предпроектно проучване ще отрази и редица други фактори, като смяната на годишните сезони, конкретното ослънчаване на този терен, възможности за свързване към мрежата на „ЧЕЗ Мрежи“, физичните особености на терена, възможности за инсталиране на самата система, достъпност на тежкотоварна техника и възможности за поддръжка. Достъпният потенциал на общината е голям. Проведеният анализ от профилът на общината показва и много подходящи условия по отношение на терените.

Предбалканската територия разполага с много имоти, които могат да се усвоят по подобен начин, защото не са плодородна земя или са на височина, неподходяща за обработка на трайни насаждения.

В зависимост дали инсталацията ще се използва целогодишно или само сезонно, за проектанските цели е най-добре да се ползват пълните годишни данни. Оптималният ъгъл на наклон на приемните повърхнини е около 30^0 . Зимата той се променя на 55^0 , но тези данни са само индикативни, тъй като особеностите на терена ще определят точни такива.

2. Вятърна енергия

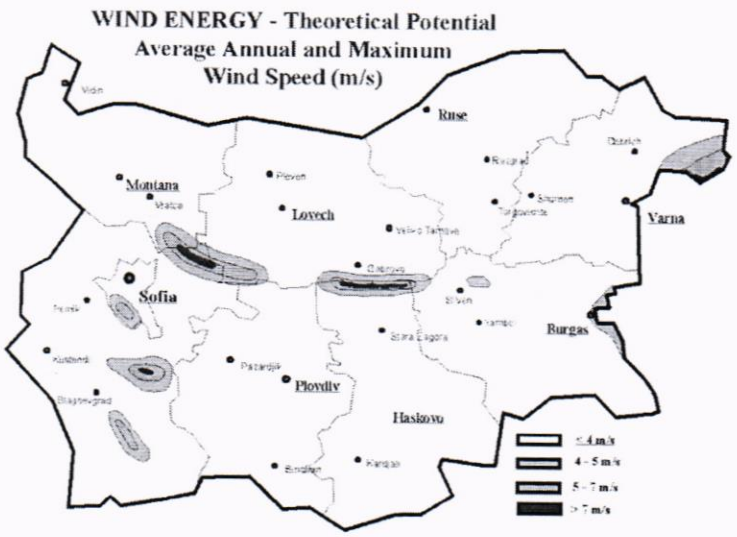

Картата на ветровия потенциал на България показва ниска скорост на вятъра в района на Долна баня или между 4-5m/s. Тази средногодишна скорост е първият критерий за оценка на потенциала на района. Вторият такъв е неговата посока. Картата е с общ характер и съставена след продължително проучване в период от 30 години. Теоретично потенциала на България не е голям, но конкретни планински територии могат да разполагат с този потенциал.

Община Долна баня попада в зона А - Първият район , включващ обширните равнинни части на страната (Дунавската равнина, Тракийската низина, Софийското поле, долините на р.Струма и р.Места и района на Предбалкана), където средната многогодишна скорост на вятъра като правило не превишава 2 м/сек. Най-висока там е скоростта на вятъра през зимата (февруари, март), а най-ниска - през есента (септември, октомври). Добре е изразен денонощният ход на скоростта на вятъра, предвид наличието на планинско-долинна циркулация в Предбалкана.

В зона А около 70% от ветровия потенциал е наличен през зимата и 40% през пролет и лято.

Цялостно община Долна баня е неподходяща за развитие на ветрови ферми, но след проучване може да има конкретни терени, на които това да е подходящо. Бъдещето развитие става на височина над 40м, като изследванията проведени досега за България, трябва да се проведат на една по-голяма височина.

3. Водна енергия

През територията на община Долна баня преминават реките Марица и Бистрица.

Община Долна баня не се различава като характеристика на водните количества от тенденциите в страната. Оттока на реките и деретата е с максимално водно количество през пролетния период и с минимален от юли до октомври, тъй като са

зависими от снеготопенето, валежите и наличието на подземни води, които повишават водното равнище в района си.

През последните години не се наблюдава интерес към изграждането на МВЕЦ, като изгодна и бързо възвръщаема инвестиция. Изграждането им са алтернативен източник на енергия, но изграждането им трябва да се проконтролира, тъй като ако има неравномерен поток на водата той може да пресъхне напълно.

Всички реки трябва да се обхванат с мрежа от хидрометрични станции, за да има постоянен контрол и начин за наблюдение.

4. Геотермална енергия

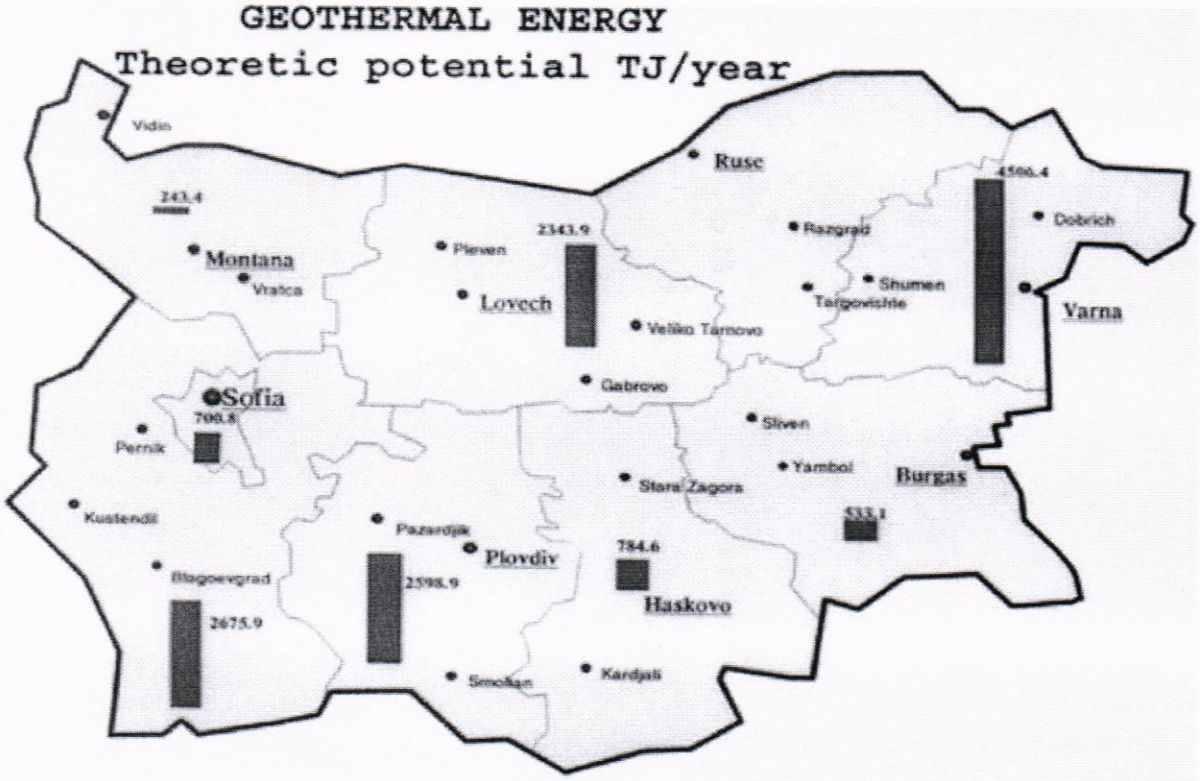

Топлинната енергия от земята се извлича чрез сондажи и могат да се разделят на два основни вида , според температурата им и област на приложение:

- С ниска температура: този вид енергия се употребява директно или индиректно , като поради температурната амплитуда от 20 до 100 градуса е подходящо за употреба в бита, в индустриалното производство.
- С висока температура: всички води с по-висока температура от 90 до 180 градуса.

Територията на общината предстои да бъде подробно изследвана, но региона има достъпен потенциал и предстои да се развие.

5. Биомаса

Отпадна маса има на разположение по цялата територия на страната, както и на територията община Долна баня, като налична суровина има, което дава възможност за развитие на голям брой малки проекти. Освен създаването на нови работни места, което ще подобри заетостта в дадени райони , производството на енергия от биомаса е евтино и топлинната енергия, която се произведе, може да се употреби директно или препродаде. Други ползи от употребата на този субпродукт е щадене на околната среда: намаляване на сечта на гори, което предпазва и от създаването на територии, нуждаещи се от рекултивация и ще повиши чистотата на въздуха.

На национално ниво страната ни разполага с възможност за изграждане на 500 мВ мощности, което се равнява на сто обекта с пет мегавата. За да се повиши независимостта на общината към местния доставчик, трябва да се повиши техния брой, както и цикълът да се завърши, като се повиши коефициента им на полезно действие, като се комбинират с производство и на електроенергия.

Производството на биогаз може да се осъществи по няколко възможни начина, като биогазовите инсталации за преработка на отпадъците се обвържат с:

- Отпадъци от големи ферми;
- Отпадъци от малки ферми или общини;
- Битови и индустриални отпадъци;
- Извличане на сметищен газ;

- Към промишлени предприятия;
- За преработка на утайки от ГПСОВ.

След анализ на земеделското производство в общината най-подходящо е производството на биогаз от първични и вторични селскостопански отпадъци или от селското стопанство и животновъдството.

6. Препоръки за развитие

България и в частност община Долна баня е зависима от вноса на горива, като целта на програмата е да интегрира новия подход при решаването на енергийните проблеми като внедри ***Меморандумът 20-20-20 (Намаляване на енергопотреблението с 20%, намаляване на емисиите на парникови газове с 20% и увеличаване използването на ВЕИ с 20%),*** цели на целия Европейски съюз.

Анализа на потреблението на енергия в Общината за последните три години показва следните тенденции:

- Битовите клиенти, са ограничили своето потребление и постепенно намалява фактурираната енергия по години, като от 13 627 034 кВтч за 2020 година, достига до 12 565 014 кВтч за 2024 г.
- Стопанските клиенти също консумират по – малко енергия от 2020г. насам, както и обществените клиенти.
- Единственият потребител, който не е съумял да намали потреблението си , е уличното осветление, перо разход за Община Долна баня. Цената на енергията нараства, което налага и ограничение за потреблението.

Общото количество кВтч от всички потребители е намаляло с 2 057 586, което обаче е под 1%, а целта е то да намалее с поне 16%. Тази цел, която има общината за 2027 год е трудно постижима и затова се налага сериозна програма за реализация, която рязко да увеличи производството на енергия от ВЕИ и биогаз и съответно да намали и цялостната употреба на енергия.

Насоки:

- Община Долна баня разполага с проект за пречиствателна станция за отпадъчни води, като се препоръчва тя да се обвърже с производството на биогаз за енергийни нужди;
- Третирането на утайките от ГПСОВ е препоръчително;

- С цел повишаване на производството на екологично чисти продукти, почвата трябва да е без нитрати. Производството на биогаз от суровина животински тор, чрез анаеробно биологично третиране намалява количеството отделен азот;
- 55% от генерираните боклуци в страната са органични, което прави производството на биогаз от селскостопански отпадъци приоритетно;
- Потенциалът на община Долна баня по отношение на слънчевата енергия е нескончаем, като инсталациите освен като соларни паркове, трябва сериозно да навлязат в бита на гражданите. Инсталация от соларен панел и бойлер за топла вода би понижило значително разходите на домакинствата за ел. енергия. Обществените сгради, собственост на общината, следва да се обследват за енергийна ефективност и предвидените мерки да се съчетаят с фотоволтаични, геотермални или друг вид инсталации, които да понижат разхода им за енергия. Приоритетни са сградите, които се използват целодневно, като детски градини и ясли;
- Най-силно въздействие ще окаже цялостната подмяна на уличното осветление , като този мащабен проект може да се осъществи поетапно.

IV. ИЗБОР НА МЕРКИ, ЗАЛОЖЕНИ В НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ЕНЕРГИЯТА ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ (НПДЕВИ)

4.1. Административни мерки:

4.1.1. Съобразяване на общия и подробно устройствените планове за населените места в общината с възможностите за използване на енергия от възобновяеми източници.

4.1.2. Минимизиране на административните ограничения пред инициативите за използване на енергия от възобновяеми източници.

4.1.3. Подпомагане реализирането на проекти на индивидуални системи за използване на електрическа, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници.

4.1.4. Намаляване на разходите за улично осветление.

4.1.5. Реконструкция на съществуващи отоплителни инсталации и изграждане на нови.

4.1.6. Основен ремонт и въвеждане на енергоспестяващи мерки на обществени сгради.

4.1.7. Подпомагане изграждането на ветроенергийни паркове от частни инвеститори.

4.1.8. Осигуряване на участие в обучение по енергиен мениджмънт на специалисти от общинската администрация работещи в областта на енергийната ефективност.

4.1.9. Модернизация на електропреносната мрежа в Общината.

4.1.10. Ремонт и поддръжка на електропреносната мрежа 2025 – 2027 година.

4.1.11. Изграждане и експлоатация на системи за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници.

4.1.12. Стимулиране производството на енергия от биомаса.

4.2. Финансово – технически мерки:

4.2.1. Технически мерки:

- Използване на енергия от възобновяеми източници и мерки за енергийна ефективност при реализация на проекти за реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сгради общинска собственост или сгради със смесен режим на собственост – държавна и общинска;
- Изграждане на енергийни обекти за производство на енергия от възобновяеми източници върху покривните конструкции на сгради общинска собственост или сгради със смесен режим на собственост – държавна и общинска;
- Използване на енергия от възобновяеми източници при изграждане и реконструкция на мрежите за улично осветление на територията на общината;
- Използване на енергия от възобновяеми източници при изграждане и реконструкция на парково, декоративно и фасадно осветление на територията на общината.

V. Източници на финансиране

За успешното реализиране на всички заложени в Програмата цели и мерки община Долна баня е необходимо да използва както собствени, така и привлечени средства.
Следните източници на финансиране биха могли да бъдат използвани:

- **Републикански бюджет** – според чл. 11, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от ЗЕЕ, средствата за изпълнение на планове и програми за енергийна ефективност се предвиждат в бюджетите на органите на държавната власт и органите на местното самоуправление;
- **Общински бюджет** – предвиждане на собствени средства за изпълнението на мерките по Програмата за използване на ВЕИ и биогорива;
- **Заемен капитал** – средства предоставяни от банки, търговски дружества, предприятия предлагащи услуги в енергийната ефективност, финансов лизинг и др.;
- **Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници”** - създаден чрез Закона за енергийна ефективност и може да предоставя нисколихвени кредити за проекти в публичния и частния сектори и да осигурява гаранции на инвестициите;
- **Програма „Интелигентна енергия – Европа“**

- **Национален доверителен екофонд;**
- **ОП „Региони в растеж";**
- **Програмаза развитие на селските райони;**
- **ОП „Околна среда";**
- **Публично-частно партньорство**– дългосрочнодоговорно отношение между лица от частния и публичния сектор за финансиране, построяване, реконструкция, управление или поддръжка на инфраструктурата с оглед постигане на по-добро ниво на услугите, където частният партньор поема строителния риск, и поне един от двата риска – за наличност на предоставяната услуга или за нейното търсене.

VI. ПРОЕКТИ

Списък с предложените за реализация проекти

№ по ред	Проект	Цел	Финансиране Програма
1.	„Реконструкция, оборудване и обзавеждане на сгради на Професионална гимназия „Христо Ботев" и прилежащите им дворни пространства, УПИ I-техникум, кв.26, гр.Долна баня, област София"	Да се осигури образователна инфраструктура с високо ниво на енергийна ефективност, допринасяща за устойчиво развитие на община Долна баня, област София". Тя е насочена към постигане на повишаване на енергийната ефективност на СОУ «Неофит Рилски» и ОДЗ « Юрий Гагарин»	ПРСР Мярка 7.2

VII. НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА ОТ РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ

Наблюдението и отчитането на общинските програми се извършва от общинските съвети, които определят достигнатите нива на потребление на енергия от възобновяеми източници на територията на общината, вследствие изпълнението на Програмата, пред областния управител и Изпълнителния директор на АУЕР.

За успешния мониторинг на програмите е необходимо да се прави периодична оценка на постигнатите резултати, като се съпоставят вложените финансови средства и постигнатите резултати, което служи като основа за определяне реализацията на проектите. Нормативно е установено изискването за предоставяне на информация за изпълнението на общинските програми за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (чл. 8, ал. 2 от Наредба № РД–16-558 от 08.05.2012 година).

Реализираните и прогнозни ефекти следва да бъдат изразени чрез количествено и/ или качествено измерими стойностни показатели /индикатори.

VIII.Очакван ефект

Инвестициите във възобновяеми енергийни източници предлагат осезаеми ползи за околната среда и икономиката, а настоящата програма прави възможни такива инвестиции. Основните ползи са:

- ***Финансови икономии*** – Ефектът се наблюдава както в домакинствата, така и в общинските учреждения. Инвестициите в производството и потреблението на ел. енергия от ВЕИ намаляват потреблението на скъпите в момента енергоизточници, а от това и годишните сметки за потребление се редуцират;
- ***Повишаване на конкурентоспособността*** – Инвестициите в производството на ВЕИ биха довели до по-голяма степен енергийна независимост и биха дали положителен ефект върху производствения капацитет и разходи на предприятията. По-малките оперативни разходи означават по-голяма конкурентоспособност;
- ***Ползи за околната среда*** – Инвестициите в производството на възобновяеми енергийни източници намаляват емисиите на въглероден двуокис и така допринасят пряко за по-чиста околна среда.

Настоящата Програма е приета с Решение …… взето с Протокол …… на редовно заседание на Общински Съвет Долна баня, проведено на ……. година.